

Tisková zpráva, 16. dubna 2026

Neblahé dědictví zrušení superhrubé mzdy

Výrazné snížení daní v důsledku způsobu zrušení superhrubé mzdy a souvisejících daňových změn z let 2021–2022 má podle nové studie think-tanku IDEA při CERGE-EI dlouhodobě výrazné dopady na veřejné finance České republiky. Důsledkem jsou každoroční výpadky příjmů státního rozpočtu zhruba ve výši 1,3 % HDP. Spolu s úroky to v roce 2026 představuje výpadek 122 miliard korun. Bez odpovídajícího snížení jiných výdajů to vede ke snižování intenzity výdajů na školství a vědu a ohrožuje plnění mezinárodních závazků růstu obranných výdajů.

Superhrubá mzda byla specifický koncept danění, kdy se daň z příjmů počítala z hrubé mzdy navýšené o povinné platby sociálního pojištění odváděné zaměstnavateli. Tento systém byl od 1. ledna 2021 zrušen, čímž došlo k výraznému snížení daně z příjmů fyzických osob, kromě osob z nízkými výdělků. Současně došlo ke zvýšení základní slevy na poplatníka. Deklarovaným cílem bylo zvýšení čistých příjmů rodin v druhém roce pandemie covid-19. Ačkoliv bylo snížení daní při schvalování deklarováno jako dočasné, změny zůstaly v platnosti až do současnosti.

Tehdejší daňové změny vedly k výraznému snížení výběru daní. Nová analýza IDEA ukazuje, že tyto změny zvyšují každoroční schodky státního rozpočtu zhruba o 1,3 % HDP. Bez těchto změn by schodek plánovaný pro rok 2026 nebyl 3,5 % HDP, ale přibližně pouze 2,0 %, tedy blízko dlouhodobého průměru před pandemií.

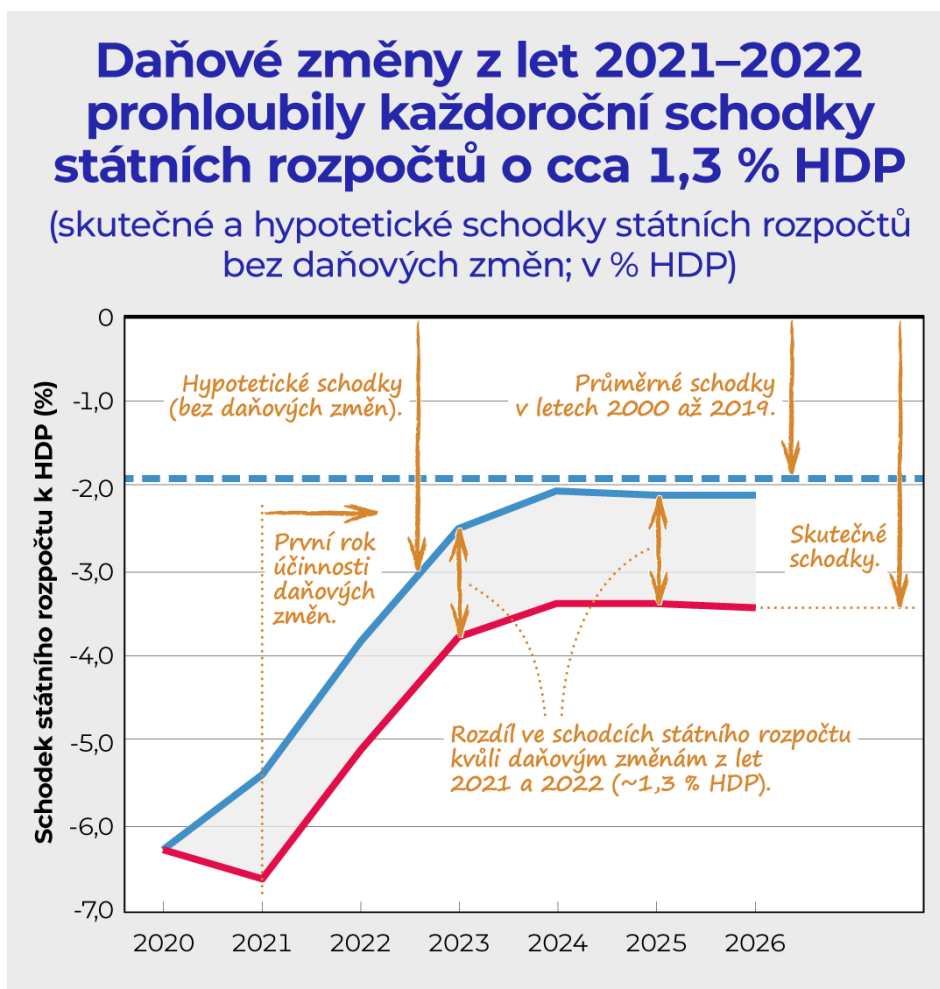
V absolutních částkách výpadek daňových příjmů narostl z 80 mld. Kč v roce 2021 na 117 mld. Kč v roce 2026. Každoroční daňové výpadky navíc generují dodatečné splátky souvisejících úroků za výpůjčky pokrývající postupně se kumulující příjmové výpadky. Celkový výpadek rozpočtových příjmů v důsledku daňových změn z let 2021 a 2022 tak v roce 2026 představuje už zhruba 122 mld. Kč.

Významné snížení daňových příjmů státního rozpočtu omezuje možnosti financování například v oblastech školství a vědy a limituje naplňování mezinárodních závazků v oblasti výdajů na obranu. Současné nastavení tak snižuje potenciál dlouhodobého ekonomického růstu země i schopnost státu reagovat na případné další výzvy a krize.

„Částka odpovídající 122 mld. Kč výpadku příjmů v roce 2026 by umožnila téměř čtyřnásobné navýšení výdajů na vědu a výzkum. Pouhá čtvrtina výpadku by stačila

na zvýšení relativních platů učitelů na dlouho planě slibovaných 130 % průměrné mzdy v ekonomice. Česku by umožnila naplnit mezinárodní závazek obraných výdajů na úrovni 3,5 %”, přibližuje rozsah výpadku spoluautor studie Daniel Münich.

Každoročně kumulované výpadky příjmů státního rozpočtu přispívají k růstu míry zadlužení. Podíl státního dluhu na HDP tak během několika let vzrostl z 35 % v roce 2020 na 45 % v roce 2026, tedy téměř o čtvrtinu. Bez výpadků daňových příjmů by přitom zůstal stabilně pod 39 % HDP. Za nezměněných podmínek budou daňové výpadky míru zadlužení Česka dále poměrně rychle zvyšovat.

Více v Policy Briefu IDEA:

Neblahé dědictví zrušení superhrubé mzdy

Ke stažení na <https://idea.cerge-ei.cz/>

IDEA CERGE
EI
PROJEKT EKONOMICKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

Celý text studie k dispozici [zde](#).

Kontakt na autory:

Daniel Münich, daniel.munich@cerge-ei.cz, +420 224 005 175

Administrativní kontakt pro média:

Eva Peňázová, eva.penazova@cerge-ei.cz, +420 602 698 440

IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1, idea@cerge-ei.cz

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Ekonomickém ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Ekonomického ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.

S podporou

ALIANCE PRO
MODERNÍ STÁT